

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . " 50 "
Negyedévre . . . . . " 25 "
Egy hónapra . . . . . " 12 "
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:
Hat hónapra 5000 ft. Nagyobb terjedelmű többes-
hirdetések alk. szerint jutányos áron vételnek fel. Bélyegdíj min-
den külön beiktatásért 20 kr.

Iskolaügyünk fejlesztése.

III.

Hogy iskolaügyünk rendezését teljes siker koronázza s az semmi kívánni valót ne hagyjon maga után, elkerülhetetlen a központi fiiskola felállítása. Ez fogja iskolaügyünket teljessé és versenyképesé tenni örök időkre. Kissé nagy mondás, de teljesen indokolt. Ma elemi iskoláink szerte vannak szórva a város külterületén. Építkezést, berendezést, felszerelést tekintve, van sok olyan iskolánk, mely egyik-vagy másik téren versenyképes, sőt más városoknak mintául is szolgálhat egy-vagy más tekintetben; de olyan iskolánk nincs, mely a berendezés, felszerelés tökéletességét magában egyesítse valódi mintaiskola legyen. E hiányt van hivatva pótolni a központi fiiskola.

A központi fiiskola csirája ott van a főiskolai elemi osztályokban. E csira meg van rég idők óta; hogy még sem fejlődhetett azzá, mivé eredetileg praedestinálva volt, annak nagy oka van.

1851-ig a főiskolában volt csak fiuk számára iskola. S míg a lányok oktatása céljából a város főbb utcáin, sőt néhány mellékutcán is, iskola volt, addig a fiuk kénytelenek voltak a város legvégéről is a főiskolába járni. E visszasság némileg megszűnt, midőn 1851-ben az «Isptály»-ban majd pár év múlva a »Mester« utcán megnyílt a fiiskola.

S mikor az 1868. évi népoktatás-

ügyi törvény életbeléptetésével az iskolaügy terén új, pezsgő élet nyilvánult városunkban is épűgy, mint széles e hazában s az »ingyeniskoláztatás« behozatala lehetővé tette városunkban az elemi iskolák rendezését; a megindult nemes buzgalom arra a tέρre irányítá összes cselekvési képességét, mely eddig mintegy parlagon hevert. Sok, nagyon sok pótolni való volt e téren, s nem csuda ha a központi fiiskola kérdését egészen háttérbe szorította; hiszen, ott van a collégiumi elemi iskola, megteszi az a szolgálatot, gondolák az intézők. Régen megtette, de ma már nem.

Szűk, sötét voltánál fogva, már a külső kiállítás tekintetében sem teszi a minta iskola benyomását a szemlélőre. Ha pedig felszerelését nézzük, akkor kritikán alul áll.

Egy mintaiskolának birnia kell mindazon eszközökkel, melyeket a modern technika s a mai paedagogia, mint népi iskolai taneszközöket előállít! Megvan-e ez a főiskolában? Bizony nincs az, sőt a mi van is a régiek közül, nagyon avas. Mentségül még az sem fogadható el, hogy ott van a »Gyakorló iskola« felszerelése, használhatják azt a többi osztályokban is, mert először a Gyakorló iskola is csak most lesz majd felszerelve modernül a tandijakból; másodsor kivihetetlen is, mert a Gyakorló iskolában négy osztály lévén, nem igen lehet úgy tanrendet összeállítani, hogy az a többi négy osztályéval összeütkö-

zésbe ne jöjjön s taneszközeit mások is használhassák.

Régi idők boldog emléke már az a hit, hogy a főiskolai elemi osztályok a többiek vezérei.

Nem fejlet, nem haladt a korrallal, megmaradt a maga avult mivoltában; míg az utcai elemi iskolák lassanként kívü-belül modernekké lettek és lesznek.

Belátták ezt maguk az intézők is, midőn a központi fiiskola kérdését felszínre hozták — s midőn azt magvalósítani igyekeznek. De az ügy nagyon lassan halad, pedig az nagy szegény Debreczen városára, hogy e téren a többi vidéki városok megelőzték s büszkén mutogatják az idegeneknek dicsekedésük tárgyát — a központi fiiskolát.

Alkalmasabb idő alig volt az eszme megtestesítésére, mint a jelen.

A kir. gazdasági intézet a jövő évben már kiköltözik a »Pallag«-ra s itt hagyja modern berendezésű, tágas épületét. Önként kínálkozik a megvétele. Ugy tudjuk, hogy az épület az Egyház telkén áll. A város vegye meg az épületet. Egyház és város — kölcsönösen áldozatot hozva — feltehetik iskolaügyünk fejére a koronát s a régóta vajdó kérdés meg lesz oldva. Vagy hát, ha ebbe az épületbe a tanítóképző intézetet helyeznék át — amint halljuk: nem szabad még sem elejteni, vagy csak halogatni is a fontos és már nagyon követelő stádiumban levő ügyet. — Válasszon ki a városnak még központibb helyen,

Seres uram kuriája.

— A Debreczen tárczája. —

Seres Mihály uram nyakas bocskoros nemes ember volt anno 1623. Ha egyszer ő kegyelme valamit a fájébe vett, hat ökörrrel se lehetett más irányba terelni az esze járását.

No, de hát miért is maradt volna olyan a minőnek az Isten teremtette, s a minőnek a világ a Seresfamilia minden tagját ember emlékezet óta ismerte!

Független nemes ember volt. Amit az apja rahagyott azt becsülettel megtartotta, a szegényt megszánta, a nyomorultat segítette, a vármegye dolgában mindig ingyen eljár, dezmáért, robotért a jobágot nem zaklata: hát azután jól tette, ha ur akart lenni a maga portáján!

Szép felesége volt neki, szép két kis gyermeke egyik szőke a másik barna, egyik fiu, a másik leánya — szerette őket Isten igazában. Munkásnépét, udvarcselédjeit erejükön túl soha sem terhelte, amije volt, azt atyafiságával barátaival, ismerőseivel jóban, rosszban megosztotta.

Áldotta is, szerette is az egész vidék és szerény nemesi kuriája a maga ősi egyszerűségében, fehér falival, mohos tetejével mindenkor nyitva állott minden utasnak.

Hanem azért mégis igen igen nagy száka volt nemzete: Seres Mihály uram valakinak a szemében,

Ez a valaki pedig hatalmas ur volt, a ki nem tűrt ellentmondást, aki amit kívánt, ha nem kapta jó szerével, elvette erőszakkal. Oyan volt akkor régen a világ sorsa, hogy a gazdag főnemes urak egész kis országot formáltak a maguk jószágain. Úralkodtak zsarnok módra kemény falu váraikból kiszegezve az ágyukat, nem féltek senkitől, sem a király parancsától, sem a nép átkától.

Azt akarták, hogy valamint a fűszál meghajlik az ő lábaik alatt, úgy hajtsanak térdet-fejet előttük a vidék lakosai, hordják magtáraikba termésüket váltságul. Alázaos, szó nélkül türjék ha vadászat közben letaposák vetéseiket, mulatságból felporzselik viskóikat.

Igaz, voltak közöttük dicső hazafiak, a kik életüket és vagyonukat a hazának szentelték, a kik ha ragyogtak, csak annak örültek, hogy ragyogásuk fényt vet a nemzetre.

Ezek, ha béke volt, a király oldalán tündöklő fegyverzetben, kincsekkel, ékesen, bölcs tanácsaikkal, személyük hatalmával és családjuk erejével a hazát szolgálták, ha pedig vihart, veszedelmet jelentett az országban

körül hordozott véres kard, maguk álltak a zászló alá, vitéz seregeik élére, és harcoltak, győztek vagy meghaltak vitézül!

De voltak ám olyanok is, akik nagy nevék varázsát arra használták fel, hogy vad önzéssel, kapzsi irigységgel a gyöngébbeket, a gyámoltalanokat kizsákmányolják. Ezek közé tartozott gáborfalvi Gáborffy Dénes uram ő nagysága is, akinek olyan nagy száka volt a szemében nemzeti Seres Mihály uram nyakassága.

Mert hát a Gáborfiak — ország-világ tudja — mindig elsőek voltak a nagyok közt és minekutánna Dénes ur valahol az Alföldön jókora kincset összehalászott a zavarosból, feljött a Vág mentén fekvő ősi fészkebe, a nagy gáborfalvi várba, egyrészt, hogy a portyázó török csapatok elől biztos helyre zárkóznék, másrészt, hogy a vidék lakosságát, jobbágy népét biztos helyről zsarolhassa, üldözhesse.

És ezzel a mindenható urral merészelt Seres Mihály uram dacolni.

A Seres Mihály uram háza, telke, jószága ugyanis kellő közepébe bele volt ékelve a nagy Gáborfi dominiumnak. — Mikor Gáborfi Dénes uram ő nagysága csatlósaival, lovasaival, vadász és udvar cseléd népével telkeltözött a vágparti várba, szörnyen szemet szurt neki mindjárt, hogy az ő vadaskertje tövében,

mint a milyenek van a gazdasági intézet épülete is, megfelelő területet kiadó telkeket s építsen és rendezzen be ott a város méltóságának és az ügynek megfelelő központi iskolát. Ilyen helyül ajánlhatjuk mi a Csapó-utca azon részét, a hol most a leányiskola van. — Ehez a Kölcsey-utczáig három telek kisajátítáásával megvan a tér megfelelő építkezésre, amelylyel e meglehetősen eihanyagolt főutca szabályozása is nagyon és kívánatosan előhalad.

Az előbb, egyházat és Várost irtam, noha a terv még az Egyházkerületet is társul akarja. Ez nem helyes, mert a mit a vámon nyerünk, elveszítjük a révén. Ha az Egyházkerület beszünteti a központi fiiskola megnyitásával a maga elemi osztályait, úgy a tantermek száma négygyel apadni fog; a most meglevő zsufolt iskolák száma pedig megmarad s a baj hydra fejét nem hogy levágnók sőt új életre keltjük.

Az elmondottakban igyekeztem kimutatni, hogy a megváltozott viszonyok, a népesedés emelkedése szükségessé teszi iskolaügyünk fejlesztését. Egyszersmind rámutattam azokra a módokra, a melyek a fejlesztést — az Egyház és város régi viszonya alapján — a városi háztartás megterhelhetése nélkül lehetővé teszik. Vajha gyöngé szavam megillet-hette volna azok szívét, kikre ez úgy le-bonyolítása bizva van s elozgathatta volna azt a ködöt, mely Egyházat és Várost s e kettő közös érdekét minden áron szét akarja választani.

Tassi Miklós.

Debreczen, november 7.

Miniszteri fogadás. Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter e heti audientiáját csütörtökön délelőtt 10 órakor tartja.

idegen emberek, bozzá még egy jámbor kurta nemes tanyája gubbaszkodjak. Nosza nyomban meg is üzenté Seres Mihály uramnak, hogy rövid időn hordja el a házat, mert különben meggyülik a baja.

Nagyot bámult erre Seres Mihály uram. Már hogy ő hordja el a házat a saját ősi portájáról! Bolond ember a nagyságos ur ő kegyelme, tisztán látszik. Azt üzenté neki vissza, hogy nagyon mély annak a háznak a fundamentoma!

Gáborfi uram csak elnyelte. Hanem aztán ha kiment az erdőszégre, ha fönn barágot a hegyen, kopókkal és solymárokkal törtetve a kizaklatott vad nyomán, mindenütt a birtokain közé nyult, mint egy kiöltött, csufoldó, hosszú nyelv, a Seres Mihály uram keskeny földcsékeje. Ő kegyelme nem léphetett át egyenesen a maga jószágára, meg kellett kerülni a Seres Mihály rogyos, vékony földcsékeit.

No de ez már több volt az elégnél! Mivel hogy azonban Gáborfi uram éles szemével egy tekintetre meglátta, hogy a kurta nemessei fenyegetés aran nem boldogul, hát alkura fogta a dolgot.

Igert a házaért egy falut, a földjéért fél vármegyét, de bizony nem sokra ment vele.

Egy tenyérnyi föld, egy kis ház, hát nem elég az a boldog embernek?

Seres Mihály uram pedig boldog ember

Németek és szerbek szemben egymással. A verseczi állapotok kapcsán Pálffy főispán bizonyos oldalról azzal vádolják, hogy hatalmi érdekeiből a németek és szerbek közt egyenlenséget szít, — a németeket német nemzeti párt alakítására kényezteti, úgy tüntetik fel a főispánt, mintha dikátor-ságot gyakorolna. azért szítja a németek és szerbek között az egyenlenséget, holott erre szükség éppen nincs, mert a surlódások szerbek és nemtek közt régebb keletűek s nincs szükség arra, hogy valaki e két nemzetiséget egymás ellen uszítsa, mivel a németek, akik feltétlen befolyást akartak magoknak szerezni, magok minden öszönzes nélkül tu mentek a szerbekkel a határon. — Innen ered a főispán elleni harag is, a ki elég m-rész volt polgármesterük ellen a fegyelmi eljárást megindítani; holott mindenki beismeri, hogy az árvaszeknél nagyon sok a javítani való; — a fegyelmi eljárás tehát teljesen igazolt volt.

Hazafias zsidó-hitközség. Balassa-Gyarmatról írjak a következőket: A balassa-gyarmati zsidó hitközség tagjainak régi óhajta, hogy ne csak német, hanem magyar hitszónoklatot is hallgathassanak a templomban. Ez az óhaj azonban eddigelé igazán csak kegyes óhaj, már csak azért is, mert a hitközség ez időszertinti rabbija csak németül tud s magyarul egy árva szót sem beszél. — A hitközség magyar érzelmű tagjai e visszas állapotokon mégis segíteni óhajtván, e tárgyban tegnap értekezletet tartottak dr. Révész Dezso hitközségi elnök elnöklété alatt. A hitközségi elnök szép beszédben ösmertette a hívek jogos, hazafias kívánságát, hogy t. i. a jellegi rabbi mellé alkalmazzanak a magyar hitszónoklat tartása végett egy másik magyar rabbit is. Az elnök indítványozta is, hogy a magyar rabbi állására hirdessen pályázatot a hitközség. Ez indítványt legelőször is maga a mostani rabbi támada meg igen hevesen, majd szintén az indítvány ellen s a rabbi védelmére szólaltak fel egy néhányan, a felzólalók legnagyobb része azonban azután az elnök indítványát pártolta. Szavazásra kerülven a dolog, nagy szóösszeggel a magyar zsidók kerültek ki a harcából győztesekként s így elfogadták az elnök indítványát, a magyar rabbi alkalmaztatása tárgyában. Minthogy pedig a határozat értelmében a pályázatot is azonnal ki-írták, a hazafias magyar zsidók óhaja már a közel jövőben teljesedésbe megy.

volt. Ha kitekintett a kertjébe, ott rózsák, bokrok biztatták új tavasszal, ha rávetette szemét a vén tölgyesre, annak alján szikla tövében apja, anyja, ősei sirhantja emlékeztette a multra. Ha bement az alacsony, kis ablakos szűk szobába, ott felesége, két szép pici gyermeke mosolygott rá. Nem, nem válik meg ettől a háztól soha! A világ minden kincse kevés, hogy megvehesse az ő boldogságát, az ő emlékeit.

Egyet fordult, kiment a ház elé s oda mondta a hirhozó csatlósnak keményen, hadd tudja még az a gögös, telhetetlen ura, hogy az ő nagy hatalma nem ér ideig.

— A Seres Mihály nemesi kuriája nem eladó.

Hej! be piros is lett erre a nagy szóra a kegyelmes nagyságos ur arca! Mintha paprikába mártották volna, föl pattant; megforgatta vérben uszó nagy szemét, fölemelte, megrazta csontos vasökleit, aztán egy hangot sem ejtve, visszdőlt czimeres zsöllejébe és fenekéig kihajta a nagy boros kupát. Zimankós, fogcsikorgató zivataros nap volt. Minden élő meleg buvhelyre húzódt.

Vasárnap volt. Füstöltek a kémények, rokka mellett egymáshoz simulva a multak regéin merengett a háznép... Gáborffy Dénes uram ő kegyelme, hajra! csak kiverte minden ebét, minden inasát, minden legényét s föl, föl nyakába vette a hófúvásba takart zord hegyeket. Napestig künn kóborolt. Százzoro-

A képviselőház ülése.

Aki a képviselőház üléseiben mutatkozó egyhangúságot sőt közönyösséget szemlélte, azt gondolhatta, hogy elernyed az ellenzékben minden akarat-erő és a kormány az egész képviselőházban még e részről is kész, engedelmes szolgálkával rendelkezik.

A tegnapi — Nov. 6-iki — ülés ráczá-folt arra, megmutatta, hogy van még az ellenzékben érzés, gondolkodás és akarat.

Az i n d e m n i t y, ez az évenként meg-megújuló, rendszerré vált rendszertelenség adta még sz alkalmát az ellenzék élénk és nyomatékos megnyilatkozására.

Már, midőn P e r c z e l D. megnyitotta az ülést — mindjárt amint hitelesítették a szombati ülés jkvét s a kérvényeket elő-terjesztette, Ö r l e y Kálmán benyújtotta a VII. bíráló bizottság jelentését arról, hogy a n e m e s ó c s s a i v á l a s z t á s ügye o a dült el, hogy a megtámadott választást rendben találta, s a kormányparti jelölt Z á m ó r y Béla mandátumát igazolta s a Ház ezt tudomásul vette: — megütöközött az ellenzék azon, hogy a jog törvény és igazság- aerája így bizonyítja meg magát!

S z i l y Pongrácz benyújtotta a föld-mivelési bizottság jelentését a vizimunkálatok-nál, az ut- és vasutépítésnél alkalmazott napszámokról és szakmányosokról szóló, valamint a gazdasági munkavállalkozókról és segédmunkásokról szóó törvényjavaslatok tárgyában.

A javaslatok az indemnety letárgyalása után fognak napirendre tüzetni.

A Ház ezután arufuvarozás tárgyában Bernben 1890. évi október hó 14-én kötött s az 1892. évi XXV. törvény-cikkkel beiktatott nemzetközi egyezményben Párisban 1898. jun. hó 10 én létrejött pótegyezmény beczikkelyezéséről szóló javaslatot.

De a vita voltaképpen akkor nyílt meg, mikor kijelentette az

E l n ö k: hogy következik az indemnetyről szóló törvényjavaslat általános tárgyalása, s

N e m é n y i Ambrus előadó röviden ismertette és elfogadásra ajánlotta a javaslatot.

Ekkor kelt fel K o s s u t h Ferencz szólásra.

Beszéde élő szemrehányás a jog, törvény és igazság-ot proklamált Széll-kormány ellen.

san visszaverte vadásztülkeit a kopár bércz; a Vág zajló jege a viharban, szélben recsegett, zugott, hullámzott; míg a nyivó kutyák s a megsebzett vadak panaszos nyögése tompa morajja olvadt a természet dühöngő elem-csatájában.

S bent a kis szobájában ezalatt, a szent vasárnapot ünnepelte a boldog család. Összeteszi a kacsóit a két gyönyörű gyermek, drága urára hajlik a mosolygó menyecske...

S egyszerre megsörren az ablak, betaszítják az ajtót, fütölve rohan be a szél és durva vasvillás, csákányos szolgálak ragadják meg a férjet, az anyát és a gyermekeket. Kivonszolják őket a ház elé, tizen-huszan neki rohannak az öreg falaknak, lerombolják a mohos viskót a gazda szemelattára. Aztán romokból hirtelen tutajt tákolnak össze, — ráeresztik a zajló Vágra, odahurczolják a kis családot s mélyen belökik a rozoga takolmányt a recsegő jégdarabok közé.

A szél süvit, a gyermekek sikoltoznak, a férj ordít fájdalmában, az asszony szivszaggató bánattal zokog...

Viszi a bőszi vihar a gyöngye tutajt, — dobálja, ragadja... s a metsző szélben éles hahotáva tördelve utánuk üvölt a zsarnok G á b o r f f y D é n e s gunyos kacza-gása...

Kossuth Ferencz hivatkozik arra, hogy a magyar országgyűlés az angol parlamenttel ellentétben mindig bizalmi kérdéseket tekintette az indemnityt. A szóló azonban már közjogi állásánál fogva sem viselhetik bizalommal a kormány iránt. Az ő pártja küzdeni akar minden alkalommal a 67-es alap ellen. A haza nem lehet boldog, ha nem teljesen független és szerencsétlenség lenne, ha nem lenne oly párt, mely Ausztria hatalmi vágyainak ellenszegül. De azért sem viselhetik bizalommal a kormány iránt, mert még a 67-es alapon sem igyekeznek a nemzet jogait erősíteni, sőt 1867 óta a kormányok inkább gyöngyöztetni engedték. Nagyok a bizalmatlanságra az is, hogy a kormány nem csinálta meg a kedvező alkalom czéjára az önálló vámterületet.

A miniszterelnök meglegedett azzal, hogy a volt kormány rombolása után csak papíron állítsa helyre a törvény értelmét, de a valóságban óvakodott az önálló vámterülettől. Másik ok a bizalmatlanságra az, hogy a jelen kormány nem tudja megvédeni a nemzet önérzetét a közös hadsereg tulkapásai ellen. Példárá a Hentzi ügy, mikor a közös hadsereg és honvédség olyan zsoldos katonákat ünnepelt, kik, ha lehetséges, legyilkolják a magyar nemzetet az utolsó cseccszipóig. Botrány az is, hogy Magyarországon bebörtönözik azokat a polgárokat, a kik magyar nyelven jelentkeznek. Az indemnityval való kormányzás egyáltalán nem illik az alkotmányos életbe és a szóló az általa mondottak alapján határozati javaslatot ad be, melyben azt javasolja, hogy a Ház az indemnityt javaslatot ne fogadjon el.

Mócsi Antal a néppárt nevében elismeri a kormány fénykedését, sőt éppen bőkol annak, de megis megtagadja hozzájárulását a javaslathoz.

Utána Komjáthy Béla szólott föl. Komor képét festette politikai helyzetüknek, főleg azonban oda értelt, hogy a nemzetel szemben mindig a korona befolyása érvényesül, mi által a törvényhozás másik tényezője alárendelt szerepre van kárhivatva. Hibáztatta, hogy a jelen kormányval szemben nagyon elmozdító kezd lendni az ország.

Komjáthy beszéde után az elnök 5 percznyi szünetet adott.

Szünet után

Ugron Gábor szólott. Beszéde tele elccel, de a mellett az igazság meggyőző erejével. — Állítólag megváltozott minden — ugymond — pedig minden a régiben marad. Legfeljebb a miniszterelnök szerelemértelmsége változott. Igaz, hogy a mai kormány hibái már egy harmincz éves rendszerből erednek, de ezzel a rendszerrel a mostani kormány sem változott. Csak egy kis friss hó esett a régi sárra és a ki bizalomteljesen rálep a friss hólepelre, az besüpped a régi sárba.

Szinte megdöbbenően hatottak Ugron hatalmas fejtegetései, melyekkel kimutatta, hogy ez a 30 éves rendszer mennyire izolálta Magyarországot az egész világtól. Mindenünnen ellenségek fognak körül és az az állam, melyhez legjobban oda vagyunk lancolva, a legnagyobb ellenségünk. Azok, kik még 30 év előtt jó barátaink voltak, ma elfordultak tőlünk. Ez egy rendszer műve, a mely azt célozza, hogy mennél elhagyatottabbak legyünk az európai népesaladók körében.

Frenetikus hatást ért el Ugron, a mikor mesteri tükörben mutatta be, hogy mennyire megfosztották ezt az országot magyarságától. Hiszen ma már nálunk mindenre, leginkább pedig kulturánkra rá van nyomva a germán bélyeg. A magyar iródatom kihatófélben van. A nép szellemi tápláléka kizárólag az ujság, mely egy napnak terméke lévén, nincs is hivatalva az örökkévalóságnak szánt munkát teljesíteni. Minden téren hanyatlás mutatkozik. Ez a nemzeti hanyatlás pedig a lezajlott 30 éves rendszer eredménye. E rendszer oszlopai ma is ott ülnek a miniszterelnök háta mögött, aki nem akarja észrevenni, hogy az ő története hasonlít ahhoz a legendához, mely egy templomról szól, melybe vad harcosok törték be. A templom nemtől figyelmeztették a harcosokat, hogy ne bántsák a templom

erekyeit. Mégis megtették. Ekkor a vad harcosokat megakaszták és galambokká változtatták, melyek folyton ott repdesnek a templom körül. Nem veszi észre Széll Kálmán, hogy így galambokká átváltozott vad harcosok röpködnek körülötte? Nos hát, nem külső dolgok, külszinek megváltozása van szükség, hogy magunkhoz térjünk, hanem az erkölcsök fölmagasztolására.

Ugron beszéde nagy hatással volt az egész Házra. Az egész baloldal lelkesen megjelent és megtapsolta, a jobboldal pedig a megilletődés mély csendjével hallgatta.

Széll Kálmán nyomban reflektált Ugron fejtegetéseire.

Ő azt a képet, melyet Ugron festett közállapotainkról, túlzottan, sok tekintetben torzképnek tartja. Czafolni liparkodott Ugron állításait és védelmezte Ausztriával való viszonyunkat, melyre épp azon átalakulások közt, melyek Európában az utolsó évtizedben végbementek, nagy szükségünk van, ha magyar állami létünket meg akarjuk tartani. Ugron politikája nagyon ideális, nem vet számot a tényleges állapotokkal és figyelmen kívül hagyja, hogy az ország nagy többsége hiva az 1867-es alapnak. Beszéde második részében pedig Széll Kálmán Kossuth és Komjáthy beszédeivel foglalkozott.

Nagy figyelmet keltettek szavai, melyekben erős hangsúlyozással kiemelte, hogy azok közegek, kik nem az ő politikáját követik, hamar megfognak szünni az ő közegei lenni. (Csakhogy nekünk nem egyes ember, vagy párt politikája kell, még ha azt Széll magával ugyanazonosítja is, hanem a Magyar Állam jogain alapuló és ennek egészséges fejlődését munkáló egyenes politika. Ez a jog törvény és igazság.) A kvótáról nyilatkozni nem tartotta sem időszerűnek, sem czél szerűnek.

Már fél háromra járt az idő, a mikor Széll pártjának helyeslése között befejezte beszédét és az elnök a vita folytatását másnapra halasztotta.

Ezzel a tegnapi ülés egynegyed háromkor véget ért.

A háboru.

A „Sout African News” táviratot közöli Aliwal Northból, mely szerint a hollandi farmerek egy gyűlésben elfogadtak egy határozatot, melyben az illojális magatartás vádját energikusan viszaujasítják.

A Daily Mail jelenti Burghersdorpból (Fokgyarmat) a hó 2-áról: A Stormberg Junction melletti nagy angol tábor a hó 2-án 50 angol mérfölddel délre Queenstownba helyezték át. Azt hiszik, hogy a tábor áthelyezése a Fokgyarmathoz számos burt arra fog indítani, hogy az ellenséghez csatlakozzék A Bethulie melletti hidon 3500 főből álló újabb oranje bur csapat több ágyúval átkelt.

Innen most csak galambposta hoz meg lehetőségen elkészett híreket, a melyekből csak azt tudjuk meg, hogy Mafeking és Ladysmith még mindig tartják magukat.

A csatározásokban az előnyöket az angolok magoknak tulajdonítják.

De az a hangulat, a mi Angliában uralkodik, ellentmond ezeknek az angol előnyöknek.

Londonból ugyanis a tudósítások nagyon szomorú képet festenek az ottani hangulatról:

„Az egyedüli hivatalos közlések most csak az elesettek listái, melyek végtelen szomorú sorban mind nagyobb veszteségeket lepleznek le.

A hadügyminiszterium épülete előtt aggodva nezik ezeket az emberek. A jegyzékekhez tolongók soraiban uralkodó kínos csendet csak időnként szakítja felbe egy-egy fölkiáltás, a mikor valamey szeretett nevet fedezett fel valaki. A sirva távozóknak a többiek tisztelettel engednek helyet, vagy egy-egy áldozótól távolítanak el gondosan. A hadügyminiszterium most kívül-belől a gyász és szomorúság helye.”

A nép hangulata itt mind komolyabbá válik. Majd mindenkinek van hozzátartozó-

ja vagy barátja, a kinek a háboruba kell mennie. A milícia behívása egyedül Londonban 6000 emberl sujt minden társadalmi rétegből. Az üzletek érzik a hiányt és folyton gyarapodik az asszonyok és gyermekek száma a kikerényérkeresőjüket vesztik el, és remülve néznek a közeledő tél elé. A csapatokkal szufolasig megtöltött vonatok közé asszonyok tolongnak gyermekekkel, mivel sok angol katona, a kik bosszu időre kapitulának, már haza. A mint a vonat elindul, szivszaggató üdvözlések és jajveszékű gyermekhangok hallhatók. A legvénebb vasúti hivatalnokok is elfordulnak hogy ne legyenek tanui a jeleneteknek. A minisztériumok és a lapok ketségbeesetten erőlködnek, hogy az elkeseredett hangulatot csillapítsák. A közeledő viharj lea azonban már mutatkoznak.

KÜLFÖLD.

A delegáció, mint értesülünk, november 23-án fog ünnepélyesen megnyitni Bécsben. Tizenkét órakor a magyar, 1 óra az osztrák küldöttséget fogadja a király.

Osztrák képviselőház.

Milewski — lengyel, Noske, a 14. § reviziója mellett, — Kiesewetter szóc. demokr. egyáltalában elvetése mellett szolt.

Stránszky (ifju cseh) kijelenti, hogy az ifju-csehek ellene vannak a 14. §-nak, mert az a szabad alkotmányok, valamint a közszellem reformjának akadályai. A 14. §-t soha sem alkalmazták a cseh nép előnyére. Az ifju-csehek nem elégsznek meg a 14. §. eltörlésével, hanem a kulturára ártalmas, rossz alkotmányok végleges reformját követelik.

Clary gróf a minisztertanács elnökének már közölt nyilatkozata után hosszabb házszabályvita fejlődött ki a két indítvány feletti szavazás módja iránt, mire megkezdődött a szavazás.

Dasinszky sürgősségi indítványát 151 szavarral 61 ellenében elfogadták.

Az elnök azonban kijelenti, hogy az indítvány érdeme felett nem engedheti meg a szavazást, mert ez házszabályellenes, és megokolja ezt a nyilatkozat, melyről azután izgatott házszabályvita folyt le.

Végül Dasinszky a 14. §. eltörlésére vonatkozó indítványát 277 képviselő távollétében elvetették, mert csak 167-en szavaztak mellette és 110-en ellene, így tehát a minősített többség nem éretet el.

Kaisernek a 14. §. módosítására irányuló indítványának sürgősségét enyhanguag elfogadták és a megválasztandó 48 tagu bizottságot Kaiser indítványához képest utasították, hogy jelentését 14 nap alatt terjessze elő.

Ezzel az ügy elin ézést nyert és az elnök berekeszti az ülést; a legközelebbi ülés szerdán lesz. A beérkezett iratok közt van Seichert és társainak interpellációja a katonaságnak Ungarisch-Brodba történt bevonulása tárgyában, ahol nem voltak zavargások. Evvel a lakosságot felizgattak és provokálták.

Gessmann, Eichhorn és társaik interpellációt intéztek a földmívelési és belügyi miniszterekhez az állategészségügyi szabályok kezelése iránt a Magyarország és Ausztria közti állatforgalomban.

A német flotta egyesület. A Reichsanzeiger jelenti nov. 6-áról: Arra a bejelentésre, hogy a flotta egyesületnek Königsbergben vidéki választmánya alakult; a császár Bismarck tartományi főnökhöz intézett táviratában azt válaszolta, hogy a német flotta egyesület segélyével sikerülni fog mindinkább meggyőzni a népet egy erős hajóhad szükségességéről, mely érdekeit meg tudja védeni. Különösen jól esett a császárnak, hogy a nagyrészt nehézségekkel küzdő nyugatporoszországi mezőgazda-lakosság teljes örömmel kész az áldozatra, midőn az egész haza javáról van szó.

Kiss Béla lakodalma.

— Öröm a bohém országban. —

Csak minden 50 esztendőben van alkalma halandó embernek olyan fényes cigány lakodalmat látni, a milyen tegnap délután kezdődött s tartott kivilágos kiviradtig.

Kiss Béla, ez a fiatal cigányprimás, ki fiatalága daczára már száz meg száz embert szokogtatott meg legedűjével — vezette oltárhoz Magyar Ilonkát, Magyar Imre és Kálmán unokabugát.

Tegnap délután már elérjett a városban, hogy 4 órakor olyan násznép vonul a nagytemplomba, a milyent ritkán lehet Debreczenben látni.

A kíváncsiság vett ezer meg ezer emberen — s a nagytemplom, mely tudvalevőleg 3000 embert kényelmesen befogad, zsúfolásig megtelt közönséggel. Azok a kik már erővel sem tudtak magoknak helyet törni — a nagytemplom széles lépcsőin, s a kocsiton foglaltak helyet, türelmetlenül várták a násznép érkezését.

Hogy ne lett volna nagy az érdeklődés? Kiss Bélet ismeri mindenki s a szép szöke menyasszonnyal is rokonszenvezett az, a ki tudta, hogy a mi kedves cigányainknak, Magyar Imrének és Kálmannak rokona.

Az az embertömeg, melynek minden tagja másképen érzett, másképen gondolkodott, igazi szeretettel várta a násznépet s mosolygós arcczal beszélgetett, kérdezgette: — Szép-e a menyasszony? Nem fog-e félni az eskü elmondásánál? Hát Kiss Béla boldog-e?

A Hungária felől egyszerre kocsirobogás hallatszott.

Jött a násznép!

Megbámulta biz azt mindenki, a ki a Piacz-utcán járt.

Harminnyolcz kocsival vonultak a nagytemplomba.

Az első kocsiból Magyar Imre és Kálmán kis gyermek-ai ültek, mint legifjabb vőfélyek és koszorus leányok. Utánok a násznagyi bottal Murzuk leánya. S ott jöttek utánok az az örömszülők és a familia.

Ott volt feleségestől mindkét Magyar fiu. Szép két asszony, meg is nézte őket mindenki.

A menet közepén haladt a vőlegény, Kiss Béla kocsija.

Utána egész sorozata haladt a kocsiknak. — Bezárta a menetet a menyasszony kocsija, ki az első vőfélyvel Magyar Lajossal ment a templomba.

A násznép alig tudott helyet kapni.

Az urasztala előtt elhelyezkedve Béltky Lajos Kiss Áron káplánja tartott szép beszédet az új párhoz. Aztán elmondták az esküformát.

Az esküvő után a násznép kedélyes lakomára gyűlt össze, mely a késő éjszaka nyúlt.

A kik jelen voltak egy édea bohém est emlékével távoztak el.

De kívanta mindenki tiszta szívből, hogy Kiss Béla és az ő felesége éljen boldogságban.

H I R E K.

* **Ötven éves találkozó.** A maga nemében ritkaságba menő találkozó színhelye volt ma Debreczen. Azok, a kik a szabadságharc lezajlása után 1849. november elején a deb-

reczeni kollegiumban subscribáltak, ötven év után újra viszont akarták látni egymást és találkozóra gyűltek Debreczenben. — Akkor kilenczvenegyen voltak s tegnapra tizenheten jöttek közülök az Angol királynő szálloda külön ettermében, a hol zárt körben szenteltek néhány órát a boldog visszaemlékezésnek. A találkozóon megjelentek dr. Kola János orsz. képviselő, Szabó János esperes Várárhelyről, Csillag Lajos lelk., Bojton, Czeglédy F. Debreczen, Borbély Samuel jegyző Tisza-Lőkön, Áron Miksa nagykereskedő Debreczen, Nagy Károly lelkész Denzelen, Losonczi József földbirtokos Erzsébetkirály dr. Konrad Dávid orvos Hajdu-Böszörmény, Bakos Antal megyei írnok Debreczen, Osváth Gyula községi jegyző Kis Marján, Gál Ferenc lelkész Hegyköz-Pályiban, Bérés István János takarékpénztári igazgató Nagy-Kálló, Kemény Gábor főszámvivő Losonczi, Vecsey Viktor volt gyógyszerész Debreczen, Eszenyi Sándor nyugalmazott tanító Nagyvárad, Bige Sándor ny. törvényszéki bíró. A viszontlátás holdog örömmel töltötte el a derék öregeket, akik erősen remélik, hogy ma még érkeznek egykori diáktársaik közül néhányan. A találkozásra egybegyűltek, ma kedden délelőtt kilencz órakor a kollegium háznagyi hivatalában találkoznak, onnan a nagytemplomba, majd Tóth József és Tóth Ferenc egykori tanáraikat keresik fel, hogy őket üdvözölhessék. Az üdvözlés után lefényképezetik magukat. A találkozóra összegyűltek Áron Miksa hivta meg délbe ebédre a Dréher sör-sarnokban.

* **Helyreigazítás.** A «Debreczen» tegnapi számában «Beküldetett» cím alatt a Márk Endre-féle közlésre a következő helyreigazítás küldetett be, aminek készséggel helyadni kötelességünknek ismerjük:

»Abból a meggyőződésből kiindulva, hogy a sajtó csak a valóságnak megfelelő ténybeli előadások közlésére használható fel, amennyiben ezek a négyközönséget érdeklik, engedje meg, miszerint becses lapja f. hó. 6-iki számában »Beküldetett« cím alatt foglalt közleményre kijelentsem, hogy azt alig ha diktálhatta szolid igazságszeretet, mert egy igen lényeges kérdésben tendenciózus valótlanúságot tartalmaz.

Nem igaz ugyanis, hogy a dr. Kardos Samu által Márk Endre ellen indított kamarai ügyben a Curia elrendelte a választmány határozatával szemben a tanúkihallgatást vagy bármilyen bizonyítási eljárást. A való tény az, hogy a Curia a l a k i hiba miatt mondta ki a megsemmisítést, hivatkozván arra, hogy a debreczeni ügyvédi kamara választmánya csak mint f e g y e l m i b í r ó s á g hozhat ügydöntő határozatot a megfelelőbbé határozatot pedig nem a fegyelmi bíróság hozta meg. Utasította tehát a választmányt, hogy új határozathozatal végett az ügyet a kamara fegyelmi bíróságához tegye át,

A közlemény további része nem érdekel, csak az ügy iránt érdeklődőket óhajtom felvilágosítani annak közlésével, hogy a curia most említett végzése folytán az ügyet a fegyelmi bíróság már le is tárgyalta s a határozat e g y h a n g u l a g e l u t a s í t ó. Egy választmányi tag.

Ugy értesülünk egyebként, hogy a tegnapi beküldő jobban van értesülve, mint egy választmányi tag és a curia nem alaki okok miatt mondta ki a megsemmisítést. — Ezt különben — akik az ügye jól ismerik — természetesnek tartják. Különben: anyagi vagy a l a k i okok miatt történt a megsemmisítés, mellékes. Elég az, hogy a kamarai határozat, mint törvénytelen megsemmisített.

* **Debreczen közegészsége.** Sárváry Gyula dr. főorvos a közg. biz. mai ülésén terjesztette elő jelentését a múlt havi egészségügyi viszonyairól. A jelentés szerint a közegészségi állapot a gyermekek között járványszerűleg uralkodó vörheny betegség miatt erősebben volt megtámadva, mint az ezt megelőző hónapban. A megbetegedések leginkább idült betegségekből, torokgyulladásból és eszemök bélhurutjából állottak. Heveny ragályos betegségek közül a vörheny emelkedett, melyben 73 megbetegedés és 23 haláleset állott elő. — Ezenkívül szörvanyosan hasihagyomány, roncsoló toroklob és hökburut esések észleltek, hssihagyományban egy, roncsoló torok abban egy halál eset fordult elő. A vörheny tovaterjedésének megg lasa ezejaból az óvadék és elemi iskolák bezárattak.

* **Debreczen népesedése.** A múlt hónapban a város bel és külterületén — mint azt a főorvos a közg. bizottság ülésén jelentette — 126 fi- és 123 nő, összesen 249 született. A születéssel szemben halálozás 151 volt s így a születések 98 eset el múlták felül a halálozásokat.

* **Ifjusági lobogó.** Megemlékeztünk arról a száz koronás adományról, amelyet az ifjuság barátja, Szalay István állatorvos tett, hogy abból a kegyesrendiek gymnasiumában az ifjuság lobogóját, ahogy az más hasonló intézeteknél van, Debreczenben is megvalósíthassák. Ma már arról számolhatunk be, hogy Szalay István nemes követőkre talált s tegnap Nagy Balint 20 koronát, dr. Irinyi István pedig 80 koronát adományozott ugyan e célra. Ha az adakozók száma ilyen szépen s ilyen tekintélyes összegekkel szaporodik, rövid idő múlva meg lesz az ifjuság lobogója.

* **Az ügyészség és az új büntető eljárás.** Dr. Gegus Gusztav főügyész helyettes, a budapesti ügyészség vezetője, értekezletre hívta össze az ügyészség tagjait, hogy az új bűnvádi eljárás életbeléptetésére vonatkozó megállapodások, rendelkezéseket az ügyészség tagjai megismerjék. Az értekezlet behatóan tárgyalta azokat az intézkedéseket, a melyeket az új büntető eljárás már most szükségessé tett. Megállapodott abban, hogy olyan följelentéseket, a melyekben a vizsgálat halasztást nem tűrhet, már az új törvény értelmében a rendőrségnek adja nyomozat végett, barküldő is származzék a följelentés. Az indítványok tekintetében pedig úgy intézkedett az ügyészség, hogy a mi vásra vonatkozik, azt elintézik a jelenleg érvényben levő törvény alapján, olyan indítványokat, a melyekről előrelátható, hogy tárgyalása ebben az évben nem történik, vádirat alakjában készíti el az ügyet s december 31 ig visszatartja s ekkor terjeszti a bíróság elé. Megszüntető indítványokat csak december 15-ig ad ez ügyészség azonban pedig az új törvény értelmében jár el, visszautasítja a vád képviselőt vagy megszünteti a nyomozást.

* **Ujságíró és színész.** Meg a múlt év februárjában történt, hogy Farkas Mikály, volt debreczeni, jelenleg budapesti hírlapíró és Rubos Árpád szintársulatunk tagja kard párbajt vívtak s a melyben mindketten megsérültek. A debreczeni büntető törvényszék Hoffmann bíró elnöklete alatt ma ítélkezett a párbajozók fölött s úgy Farkas Mihályt mint Rubos Árpádot nyolcz napi államfogházra ítélte. A felek az ítélet ellen fellebbeztek.

* **Ivankovics püspök a magyarságért.** Ivankovics rosznyói püspök a napokban egy körlevelet bocsátott ki, melyben megmutatta, hogy nemcsak a lelkidolgozókban főpásztora az egyház megyéjének, de hivei földi sorsát is szíven viseli s minden tétével a hazát kívánja szolgálni. Egyházmegyéje papjainak ugyanis a nép anyagi romlására irányítja a figyelmüket, a folyton terjedő kivándorlási mozgalomra és ennek egymond egyedül az az oka, hogy a tot

nép nem tud magyarul, s ezért nem munkájával, sem házi ipara készítményeivel nem állja ki a versenyt. A püspök tehát első sorban is az egyházműve összes katolikus iskoláiban elrendelte a magyar nyelv lelkiismeretesebb tanítását, de ezenkívül egyenes kötelességükre tette a plébánosoknak, hogy minden hitközségben magyar dalos és olvasó egyesületeket alakítsanak, melyek az iskolából kikerült felnőttek nemzedékét a magyar nyelv elfelejtésétől megóvják. Ezekben az egyesületekben gazdasági és ipari ismeretekre vonatkozó felolvasásokat lehet tartani, a betanult egyházi énekekkel pedig kísérletet lehet tenni az ünnepi miséken az istentisztelet eme részének megmagyarosítására. A rozsnyó-egyházmegyei papokat nagyon föllekesítette püspökük e hazafias körlevele és nyomban hozzáfogtak a magyar dalos- és olvasó egyesületek szervezéséhez.

* A kifárasztott ablak. Az utcára nyíló ablakok okozták ismét a bajt. Elvégre is, a hol a kövezet van, ott egész nyugodtan kellek járniok a járókelőknek. De nem így van. X. asszonynak tetszik szobát szellőztetni s a mellett széles utcára nyíló ablak-szárnyakat tartani, jön egy szegény ember, a ki talán a legszükségesebb falat-kenyér után setnisen ki megy a kitért a szobát, kész a katasztrófa. az ablakszár letörik. X. asszony meletankodik, panaszt tesz. Ma is úgy történt. Végül Gyula főkapitány elé került az ügy, a ki elbocsátotta az ablaktörő embert s ki jelentette hogy az eféle véletlenségből okozott kárért a tettest megbüntetni nem lehet.

* Dalestély. Az iparos ifjuság e hó 12-én Vasárnap tartandó dalestélyére a meghívók már szétküldöttek, a rendező bizottság ez uton is felkéri mindazokat, kik még meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, hogy e szándékokat vagy az egyet Péterfalvi utcai helyiségében, vagy Fridvalszky Rezső dalegyleti elnöknél tudassák.

* A tenkei Kossuth-szobor. Tudósítónk táviratozza lapunknak, hogy gyönyörű időben s óriási lelkes közönség jelenlétében leplezték ma le Tenkén a Kossuth Lajos szobrát. A szobrot a közönség magyar lakossága emelte. A leplezésre leutaztak Kossuth Ferencz, Rigó Ferencz, Balogh János, Lonkay Gyula és Papp Elek országos képviselők s a vidék küldöttéi és intelligenciája nagy számban jelentek meg ez ünnepre. Bernath le kész mondott nagyhatású ünnepi beszédet, mely alatt a szobrot leplezték. Ezután Kossuth Ferencz beszélt nagy hatással a közönséghez, megköszönvén mint fű, mint hazafi a község áldozatát. Papp Elek képviselő a hölgyek részvétét köszönte meg. Diószeghy Mihály lelkész pedig Kossuth Lajos édeméit méltatta. A szobrot a község közepén, a Kossuth-téren állították föl. A leplezés után bankett volt.

* Meglopott hetes. Szekeres Sándor hetestől, ki a Bikában szolgál, valamelyik jóakaró ismerőse 40 frt készpénzt és több apró holmit elemelt. A ládáját törte fel s úgy végezte rosszakaratú tettét. A szegény hetes, ki hosszas tákarékoskodás után tudta az ellopott összeget egybegyűjteni, jelentést tett a II. kerületi rendőrségnek, hol a vizsgálót megindították. A tettesnek különben már nyomában vannak.

* Hazafias szász városok. A szász városok és községek előjárósága gyakran, sőt legtöbb esetben nem viseltetnek kellő tisztelettel a magyar állam hivatalos nyelve iránt. Átirataikat, kiadványaikat német nyelven szerkesztik és küldik az őket megkereső hatósághoz. Így Beszterce sz. kir. város tanácsa czimrel ellátott, de már

Stadt Magistrat Bistritz, Bistritz-Naszoder-Comitat No. 4572—1899. »Zeugniss« kizárólag németül van írva. Sőt a helynevek helyes elnevezéséről kiadott rendeletet sem respektálja, amennyiben Beszterce helyett következetesen mindig »Bistritz«-et, Dipse helyett pedig »Dürrbaek«-ot ír.

* Hus piac. A vidéki szalonna és husárulok árulóhelye az új vámház mellé helyeztett át.

* Jó barátok. Vargyas Miklós és Dékán Janos együtt mulattak ma délelőtt a derecki országot egy kis kurta kocsmájában. Sohasem látták egymást ez előtt, de a bor mellett könnyen ment a barátkozás, különösen mert Vargyas kissé már ittas is volt. Dékánnak nem volt pénze, de hogy legyen, el akarta lopni a részeg Vargyas erszényét, csak hogy rajtaveszte, mert Vargyas észrevette, mikor zsebében kotorászott. Persze a jóbarátság ezzel véget ért, sőt Vargyas a horos fickót a haláttan Dékán fejéhez vágta. Szerencsére a legény feje keményebb volt, mert csak az üveg tört össze. A jóbarátok meghasonlásának a rendőrség vetett véget.

* Czimadományozás. A király Pál István erdélyi gyűfőhérvári tiszteletbeli kanonoknak a Boldogságos szűz Máriáról nevezett salamoni czimzetes apátságot díjmentesen, báró Malkomes Jeromos osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi czimet, Darányi Béla gazdasági főigazgatónak, a miniszter tanácsosi czimet, Gracsányi Gyula állategészségügyi felügyelőnek és Reich Albert állati egészségügyi felügyelői czimmet és jelleggel főruházott állami főállatorvosnak, buzgó szolgálataik elismerésül a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét, Korény-Scheck Vincze újvidéki kath. főgimnáziumi és dr. Szemák István budapesti állami főgimnáziumi tanárnak a tanügy terén szerzett érdemeik elismerésül a főgimnáziumi igazgatói czimet adományozta.

* Hogy történt a szászsebesi mézszárlás? A vizaknai csata sebesültjeinek legyilkolása, melyért a szászok felelősségét Conrad polgármester sehogy sem akarja elősmerni, a szabadságharc legborzasztóbb emlékei közé tartozik. A szászok azt állítják: nem ők voltak a gyilkosok, de a városba betört románok, a román történetírók viszont azt állítják, hogy a városra nem román csapatok törtek rá, hanem egy mindenféle maratócokból álló szedett-vedett rablóbanda, melyben szászok is elegenden voltak s a melyet maguk a szászsebesi polgárok hívtak be a városba. A két előadásból tehát az derül ki, hogy a mézszárlás dicső-égből a román maratócokon kívül a szászsebesi polgároknak is kijut a része. Ezt különben megállapította maga Bem is, ki a mézszárlás után bevonult a városba és ott a bűnösök fölött itéletet tartott. Ez alkalommal kiderült, hogy a szászok szívesen fogadták, megvendégelték és legjobb szobáikat engedték át nekik éjszakára. Éjfél után két óraker azán egy ágyulövés dördült el, mire a lomkerei oláhtábor 4—500 főnyi bandája berontott a városba s megkezdődött az öldöklés. Négy előkelő szász polgárra számos tanu vallomásából kétségtelenül bebizonyult, hogy ezek is kést ragadtak és a náluk szállva volt honvédekét ők maguk gyilkolták le. Bem ezeket nyomban főbelövette. — Volt aztán még vagy száz más vádlott polgár is, de ezek ellen csak egy-két tanu vallott s azért elkerülték a halált. »Bárha mindnyájan megérdemelték volna,« mondta Bem. A város aztán nagy sarcot fizetett élelmiszerekben, a mire a Bem seregének nagy szüksége volt akkor.

* Dühöngő revolveres. Biró Zsigmondnak hívják ugyan s még sem tudta megbírálni tetteit, sőt úgy elfeledkezett magáról, hogy most már a bíróság is beleszól a dolgába. Nagyon rosszul élt a feleségével, mely körülmény végtére nem oly nagy ujság, mert igen

sokan lehetnek még e tekintetben hozzá hasonlatosak. Az ő dolgában annyi az újabb momentum, hogy tegnap Hatvan-utca végén levő temetőnél revolverrel üldözte a feleségét. Utána is lőtt, de szerencsére nem találta. Az asszony elfutott, Birót pedig annyira elfogta a lövöldözési mánián, hogy a járókelőkre kezdett lövöldözni. Volt jajveszékés, futás-lótás egyideig a dühöngő ember elől. Végre egy pest-sori férfi megemberelette magát s Birónak ontott és szerencsése lefogta. Majd rendőr is került s a lövöldöző bekísértetett a központi rendőrségre hol lezaratott.

* Osztrák és magyar tiszték Transzvámban. Laibachból táviratozzák lapunknak, hogy a VII. tüzerhadosztály egyik tisztje a múlt héten pár napi szabadságot kért szülei látogatására. Tegnap járt le a tiszt szabadsága s helyette egy levél érkezett az ezred-szímére, a melyben azt írta, hogy elutazott Transzvába a burokhoz az angolok ellen harcolni. A katonai hatóság megindította a nyomozást a tiszt után.

A transzvái kormány Eplert Adolfot kinevezte pretóriai rendőrfőnökké. Eplert osztrak-magyar rendőrséget szervezett 120 fődmiséből, akik az ő vezénylete alatt alantak. Wolf Schmidt és Bulich a tisztjeik. A legénységet már feleskette a kormány s fizetésüket is meghatározta. Rubazaton és lakáson kívül 15 shilling, azaz 9 frt napidíjat kapnak, az altisztek egy font sterlingot azaz 12 frtot, a tiszték másfél frtot, azaz 18 forintot. Csak a közbiztonságra kell ügyelniök és ki mondották, hogy Auszria-Magyarországgal barótságos viszonyban levő állam ellen nem küzdenek. A legénység a jobannesburgi német konzul védelme alatt áll. Minian a hatóságok főlekedtsék a ldgénységet, Eplert meggyőző módon térta eljűk a helyzet komolyságát és sz vukat vette, hogy megfelelnek annak a bizalomnak, melylyel irántuk miat transzváiak iránt viseltetik.

* A női zenekar a Cersóban tegnap este tartotta első hangversenyét és rendkívül nagy tetszést aratott, ugy hogy legtöbb zene-számot meg kellett ismételnie. Ajánljuk olvasóink figyelmébe a kitűnően szervezett női zenekart.

* Egy zoké halála. A Freudenauban tegnap november 6. tartott löfuttatásnál Runbold Georges zoké oly szerencsétlenül esett le a lóról, hogy eszméletlen állapotban szállították a kórházba, hol a szenvedett koponyatörés következtében csakhamar meghalt.

* Az egyedül kellemes ízű természetes hashajtószert a Ferencz József keserűviz, miert is általánosan kedvelté és népszerűvé vált. A biztos és tartós hatású Ferencz József vizet 10 világhírlapításon 10 aranyéremmel tüntették ki. Nem szabadna egy háztartásban sem hiányozni.

* A lengyel festő Butkiewitz Tódor lakás Debreczenben Varga-utca 34 sz. a. és nem 39, mint azt szombati számunkban tévesen jeleztük.

* Nagyot hallás. Egy gazdag hölgy, a ki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson művészi fűldobja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándékozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, a kiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a fűldobot beszerezhessék, ingyen láttassanak el. Levelek czimzendők: Institut E. W. Nicholson «Longcatt» Gunnersburg, London, W. England.»

ÜZLETI KÖNYVEK rendkívül **dus választékban minden versenyt kizárólag legolcsóbban kaphatók Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában, a főpostával szemben.**

Színház.

«Himfy dalai»-ban ismét telt ház gyönyörködött tegnap, he'főn este. A darab nem egészen a régi kitűnő szereposztásban került színre, mert Rosty szerepét Fenyéri helyett ifj. Szathmáry, Jolánét a beteg T. Halmi Margit

helyett Cserényi Adél vette át. A csere azonban egyik irányban sem mondható szerencsésnek. A többi szereplők a régi sikerrel játszottak.

Matiné Kovács Gyula árvái javára. Kolozsvarról telegrafáltak: A Kovács Gyula hátrahagyottjai javára rendezett matiné nagy-szerűen sikerült. A megnyitó beszédet Janovits Jenő mondta. Az énekkel előadása után Fáy Szeréna Kovács Gyula egy verset szavalta. Bartók Lajos Apotheozisát Tompa Kálmán adta elő óriási hatással. Székely Irén opera-áriát énekelt. Szász Gerő alkalmi ódaja után az ünnepi beszédet dr. Desi Géza ügyvéd a Szigligeti társaság képviselője mondta, az egész színház zokogott. Ezután Székely Irén Kovács Gyula népdalaiból énekelt. Az ifjuság nevében Sárkány, az egyetemi-kör elnöke beszélt lelkesen. Gerő Lina erzelmes szavai után Kassai Károly baritonista Kovács hatyudalát énekelte el Pongrácz zenekarának kísérete mellett. A jótékony cselra 600 ft. tiszta jövedelem maradt.

Színházi műsor.

Kedden november 7-én »B« bérletben Czigánybáró. Operett.

Szerdán, november 8-án »C« bérletben Létért való küzdelem.

Csütörtökön, november 9-én »A« bérletben Baba, operett. A czimszerepben Sárosi Paulával.

Pénteken, november 10-én »B« bérletben Julius Caesar.

Szombaton, november 11-én »C« bérletben Baránykák. Operett.

Vasárnap, nov. 12-én délután Aranylakadalom. Este hérlétszűnetben ujdonságul a Bolond, Operett.

Hétfőn, november 13-án »A« bérletben a Bolond.

Kedden, november 14-én »B« bérletben a Bolond.

Szerdán, november 15-én »C« bérletben a Bolond.

Legény-alakok.

I. Az unalmas fráter.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Engedje meg szerkesztő ur, hogy tévedésről fölvi igazosítsam. Én egyáltalán nem vagyok arslán, nem vagyok méltó arra, hogy a nyilvánosság e terén diszelegjem, — én egy szerény és végtelenül unalmas fráter vagyok.

Igen, meg tetőzi bűnömet, hogy bár én ezt jól tudom, még sem igyekezem pótolni a fogyatékoságomat; nem gyakorlom számat üres szövegekre, elmémet olcsó szellemességekre, nem igyekszem kilesni apró titkokat, A-nál, hogy elmondjam öt perc mulva B-nél; nem, en egy javíthatatlan unalmas fráter vagyok.

Ügyvédjelölt vagyok. Olyan sokan vagyunk e pályán, hogy nem féltem inkognitomat, ha ezt is elárulom. És mondhatom uram, hogy senki szegényére nem váltam a jogi pályán.

A tanáraink mindig első helyen emlegettek, a főnököm pedig rám bizza hatalmas irodáját.

Bizony sok munkát ad az, ha az ember még akar felelősi kötelességének. Én pedig akarok. Szoktam akarni.

Privát ambíció dolga — nem is dicsekvésből mondom, — hogy nem elégedtem meg soha az egyirányú kiképzéssel. Megoptam az estét, a reggeli alvásból is el-elcsipegettem egy órácskát, így az én meglehetősen olvasottságra tettem szert. Magán szorgalommal megtanultam németül, francziául, angolul. Érzem, hogy a svédet sem ártana tudni. Kellene, kellene, szó sincs róla. De nem tudom, hogyan fog sikerülni.

Ismétlem, nem dicsekvésből mondom ezt. Bőven kárpótoltak a világszellemek kincsei, melyek feltárultak előttem, és elgyönyörködtettek szabad óráimban.

Életem sima volna, szinte az unalmassáig boldog. Csak néha támadnak meg a kétség kinjai.

Oh, soh-som felejttem el, hogy milyen boldogtalan voltam akkor, amikor első ízben ébredtem kicsinységem tudatára.

Egy zsuron történt. Első zsuromon.

Kissé szegletes voltam, de azt hiszem elég csinosan feszült rajtam a szalon-kabát. Hanem fellépésemnek bátorságot kölcsönzött az a hit, hogy a társalgásban nem leszek az utolsó. Az én könyveim majd elég anyagát adják a beszélgetésnek.

Leültünk.

Elkezdődött a »társalgás«.

Vártam azt az időt, a mikor nekem is alkalmam lesz a beleszólásra. Oh, nyugodt voltam. — Akár etika, akár sociologia, akár művészi témák, akár philosophia került volna szóba, engem készületen talál. Nem vesztettem volna el a fejem, ha bármelyik téma került volna szónyegre. Hozzá tudtam volna szólni alaposan, részletezve mindent.

Vártam, vártam és éreztem, mint zsugorodik össze egész valóm.

Teljesen ösmeretlen dolgokról beszéltek ott, ruhákról, titkos szerelmi viszonyokról, toaletti rejtelmekről és sok-sok egyéb titkos tudományokról.

És én ott ültem közöttük néman, tehetetlenül bárguságom desújtó lézetében. Oh, ekkor átnyíllott szívemen a fájdalom, villám cikázott át agyamon és ennek fénye mellett láttam, hogy egész eddigi életem céltevesztett balxa erőfeszítés volt. Beláttam, hogy én tanulhatok, dolgozhatok akármennyit, azért én csak egy hasznavehetetlen smokk vagyok. — Egy unalmas fráter. Akik a felszemen usznak és kaczagva, bókolva, flirtelve szedik a pillanat édes sikereit — azok a bölcssek.

Lám, ez az irásom is milyen unalmas!

Jéno.

Tudomány.

A »Hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat« közgyűlését Kun Géza gróf elnök nagyszabásu beszéddel nyitotta meg, melyben utalt a társulat husz évi munkásságára s a legújabb tudományos sikereire, továbbá érkeztetnek jelezte az időt arra, hogy az értékes muzeum tárgyai megfelelő elhelyezést nyerjenek és hogy Hunyadmegye ama családjai, melyek ideoig nem léptek a társulat tagjai közé, a városokkal és vagyonosabb községekkel együtt e célra aldozatot hozzanak. R é t h i Lajos lelkes szavakban tolmácsolta a társulat háláját az elnök buzgó példaadásaért; reményét fejezte ki az iránt, hogy lelkes szövets nem fogja elveszíteni hatását Hunyadmegye értelmiségénél s hatóságainál. Súlyom-Fekete Ferencz a'elnök Sziglgyi Sándor érdemeit méltatta. Azután Meiland felolvasása következett a magyar és a román nép dalköltészetéről. A pénztári jelentés és költészeleírászat meghallgatása után több üdvözlő iratot olvastak fel. A gyűlés után Kuun Géza gróf marosnémeti kastélyában lakoma volt.

KÖZGAZDASÁG.

Ugron Gábor és a szentesi gőzmalom részvénytársasági részvények. Több fővárosi lap közölte azt a hírt, hogy a szentesi gőzmalom részvénytársaságnál U g r o n G á b o r országgy. képviselő nevére részvényeket hamisítottak. — Erre vonatkozólag a legmegbízhatóbb forrásból a következőkről értesülünk:

Mikor a szentesi gazdasági gőzmalom részvénytársaság megalakult, a malom Ugron Gábor Székely-Udvarhely egyetli takarékpénztárának husz ezer forinttal tartozott. Az alakuló gyűlésen Sima Ferencz azon reményének adott kifejezést, hogy Ugron Gábor is fog 25 részvényt jegyezni s így Ugron Gábor neve azon megjegyzéssel került a részvény aláírók listájába, hogy ha ő a részvényekre nem reflektálna, az esetre neve számításba se vétetik. Így, mint a szentesi gőzmalom részvénytársaság részvénykönyve igazolja, az Ugron nevére nem is állítottak ki egyetlen egy részvényt se, s Ugron neve a részvénykönyvbe nem lett beleírva. Ennélfogva az érintett hírből S i m a ellenségei rosszhiszeműséggel hozták kapcsolatba nevét a szentesi gőzmalommal.

Osztrák-magyar tarifa értekezlet. Mint a Magyar Távirati Iroda értesül, november 3-án és 4-én az állandó osztrák-magyar tarifa bizottság Budapesten értekezletet tartott Klíma kormánytanácsos elnökelete alatt. Az értekezleten az összes osztrák-magyar vasutak képviseltették magukat és pedig a magyar államvasutak Szájbély kir. tanácsos, az osztrák vasuti minisztérium pedig Brüll kormánytanácsos által. A határozathozatalok egyik legfontosabb tárgya az áruosztályozás revíziója volt, a melyre nézve elhatározták, hogy az utolsó évtizedben esetről-esetre megállapított osztályozást rendszerbe foglalják, tekintetbe véve a cikkek értékét és más cikkekre való hatását. Az élelmiszer-szállítmányok bérmentítő jegyeire nézve azt határozták, hogy bevárják azt a választ, a melyet a kereskedelmi minisztérium az államvasutaknak egy erre vonatkozó javaslatára ad és addig felfüggesztik a határozathozatalt.

Változás a bécsi tőzsde tanácsban. A bécsi kamara tegnap — nov. 6. — tartott ülésében felolvastak Schöller Fülöp Vilmos lovag levelét, melyben ez lemond tőzsde tanácsosi állásáról. A kamara élénk sajnálkozással vette tudomásul a lemondást és elhatározta, hogy megkísérli Schöllert lemondásának visszavonására bírni.

Külföldi gabonapiacz. London, nov. 6. Az irányzat általában kedvező, árak változatlanok: csak buza 3 p-vel alacsonyabb. Városi iszt 24—28 sh., repceolaj 24 sh., tengeri 19 sh. 3 p. Behozatal: buza 8000, arpa 10000 zab 130,050 qu. Az idő: eső után derült.

Budapesti gabonátözde.

Nov. 6.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u z a	kilos	Ar 100 kg.		kilos	100 kilogramm	
		frtől	frtig		frtől	frtig
Bánsági	76	7.80	7.90	80	08.25	08.30
"	77	7.90	08.00	81	08.25	08.90
"	78	08.05	08.15	82	—	—
Tiszavidéki	79	08.10	08.25	—	08.25	08.60
"	76	7.80	7.90	80	08.25	0.895
"	77	7.90	8.00	81	—	—
Pestvidéki	78	08.05	08.15	82	08.25	08.70
"	79	08.10	08.25	—	—	75
"	79	7.75	7.85	80	08.20	—
Fehérmegyei	76	7.85	7.95	81	08.20	00.80
"	78	8.00	8.10	82	8.20	—
"	79	08.05	08.20	—	8.20	—
Bácskai	76	7.80	07.85	80	00.	—
"	77	7.85	7.95	81	00.00	00.
"	78	8.00	08.10	82	—	00.
Északmag	79	8.05	08.20	—	—	—
"	78	7.95	8.10	80	—	—
"	79	8.10	8.20	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógramm
Rozs elsőrendű	uj 70—72	6.35 6.45
" másodrendű	—	6.20 6.30
Árpa takarmánynak	60—62	5.90 6.10
" égetni való	62—64	5.65 5.90
" serfőzdei	64—66	6.60 7.
Zab	39—41	5.35 5.45
Tengeri bánsági	uj	5.10 5.30
" más nemű	—	0.00 0.
Repce bánsági	—	11.60 12.10
Köles	—	5.30 5.80

Sertés vásár.

Kőbányai sertés piac. Nov. 6. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgm felüli) — kr. Közép pönt 300—400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban. Fiatal közép (páronként 251—320 kg. 43—44 kr. Fiatal könnyű páronként 250 kg. sulyban 43 $\frac{1}{2}$ —44 krig. Szerbiai: Nehéz pönt 260 kg. sulyban 41 $\frac{1}{2}$ —42 krig.

Sertés létszám: 1899. évi nov. hó 4. napján volt készlet 35049 darab, okt. 5. felhajtott 1365 drb, 1899 nov. 5-en elszállított 980 db. 6-ára maradt 34.918 db. A hizott sertésüzlet irányzata lanya.

Egészséges fogak

sokkal értékesebb javát képezik az embernek, mint azt a mindennapi életben egyébként elismerik. Szabályszerű emésztés, jó táplálkozás s ennek következtében a munka- és életérő mind oly tényezők, amelyek nagy részben a fogak épségben tartására is közreműködnek. A fog ápolást tehát semmi szín alatt elhanyagolni nem szabad és használjuk rendszeresen, úgy reggel, mint este a „Kosmin” száj és fogvizet, mely erősíti a fogakat és üdíti a száját.

Egy palack, mely sokáig eltart, 1 frt, kapható a gyógyszerárakban, jobb drogua- és illatszer-üzletekben. Vezérképviselőség: E. Skriwan Bécs, IX. Müllnergasse 3. — Nagybani raktár Budapesten, Török Józsefnél.

CSARNOK.

Miről regél a malom?

Regény.

Sudermanntól. (23.)

(Folytatás.)

A fenyves koronái mögül — melyek komoran és némán hajadoznak a lassu szélben — aranyárga fény lebeg. Még egy félóra, és a hold ráöntja ezüstjét a tájra.

János komoran lépked a bódék között. A „Korona” söntése előtt megáll, és benéz az ablakon. De amikor benn meglátja Mártont, kipirult arccal egy csomó üres üveg mellett ülve, visszabuzódik az éj homályába, fél, hátha találkoznak...

A szomszéd helységből vig ének hallatszik. Vonakodik egy kissé, azután belép. — Egészen kiszáradt az ajka, nyelve majdnem a szápadlásához tapad. Csupa örömkiallással fogadják. Egy sörte az ott asztal körül csupa hajdani iskolapajtás ül, legnagyobb részt legény emberek még, a kiket eddig mindig került.

Körülveszik, éltetik, kényszerítik, hogy közéjük üljön.

— Miért vagy olyan ritka közöttünk Jancsikánk? — kiáltja az asztal tulsó végéről valaki, — hol bujdosol te estefelé?

— Oda van ő kötve a szép sógorasszony köténypántlikájához, — tréfálkozik egy másik.

— Ne beszélj a sógorasszonyomról! — kiáltja János összevonva szemöldeit.

Undorral töli el a gunyelódás, a rekedt larma sérti fűjét, a durva tréfa fáj neki. Néhány üveg hideg sörte hajt fel, azután kimegy, nagy fáradtságba került, míg lerázta a nyakáról a tolakodó legényeket.

Odalopózik az erdő szélére, szeméit a homályba mereszti, mely a holdsugarak fényében életre kél, azután pár lépést tesz az erdő sűrűjébe s az éltető fűszeres fenyőillatot teli tüdővel szívja magába.

Erőszakkal leakarja küzdeni a titokzatos érzést, mely tagjait zsibbasztja; de mennél messzebb jut az ünnep helyétől, annál inkább nő nyugtalansága.

A terembe készült menni, a mikor izgattottan siet felé Maas Franzi. Balsejtelem fogja el.

— Mi történt? — kérdi,
— Jó, hogy itt lallek! — Sógornőd rosszul lett.

— Az Istenért! — Hova vitted?

— Márton bevitte egy sátorba.

— Hogy történt? Hogy történt az egész?

— Rosszulléte előtt észrevettem már rajta jóval, hogy sápadt és csendes lett, kerdeztem mi baja. Azt mondta, a lába fáj. De nem akart azért leülni, együtt táncoltunk s a terem közepén összeesett.

— Es aztán? Aztán?

— Aztán felemeltem, helyére vittem oly gyorsan, a hogy csak lehetett s küldtem Mártonért.

— Ember, mért nem küldtél én utánam.
— Először, mert nem tudtam, hol jársz, aztán meg úgy kellett, hogy az uráért küldjek először ts.

János erőszakolt nevetéssel közbe vág:
— Igazad van. Hát aztán?

— Felnyitotta a szeméit, mielőtt Márton megjött volna. Első volt, hogy elküldte a körülé álló nőket, azután azt sugta nekem:

»Ne szóljon semmit neki az ájulásról» és a mikor pedig Márton halálsápadtan megjelent, látszólag egész nyugodtan men' felé és mondta: »A cipő szorítja lábamat — más bajom nincs.»

— És aztán?

Ezután Márton kivezette. De én láttam, mint tört ki egyszerre zokogásban és fejét ura vállára hajtotta. Erre azt gondoltam magamban: »A jó Isten tudja, hol szorítja ezt a cipő!»

János nem hall semmit. Anélkül, hogy barátjának egy szót is szólna, otthagyja.

A vászon függöny, mely a Felshammer-féle sátor nyílását fedi, melyen le van eresztve. János hallgatódik egy percig. Halk sírás, Márton csitító szavaival keverve, tör ki belülről. Felakarja szakítani a függönyt, de az nem enged, úgy látszik le van szegezve.

— Ki az? — kérdi Márton.

— Én... János!

— Maradj kint!

János összerездül... Ez a »maradj kint« úgy éri, mintha kést döftek volna mellébe. Most, mikor azt akarja, hogy mellette lehessen, ha szenved, vigasztalhassa, nyugtathassa, — akkor azt mondják neki: »Maradj kint!»

Összeszorítja fogait, éles tekintettel vizsgálja a függönyt, melynek itt-ott ritkább a szövése s azon elgyöngülten tör át a benső lámpa fénye.

— János! — kiált át Márton!

— Mi az?

— Nézd meg, itt van-e a kocsi.

Meg teszi, a mit bátyja parancsolt. Hisz üzenet hordásra jó ő is. Átkutatja mind a kocsikat s a mikor nem lel meg azt, amelyiket keres, visszamegy.

A függöny már fel van hajtva. Itt áll Trude — könnyü kendőcskével kötötte be nyakát — milyen halvány, milyen szép!

— Azt gondoltam, — mondja Márton, a mikor hallja a hírt — hisz csak hajnalra rendeltem ide a kocsit.

— Trude el akar menni? — kérdi János.

— Trudenak el kell mennie! — mondja a nő, s kisírt szeméi mosolyra nyílnak.

— Csak gyere, édes Fiam! — kéri Márton. Ha csak a lábad volna, nem mondanám: de az az elebbi sírás, — az izgatottság —

azt hiszem, már benned rejtez a betegség, a pihenés jó lesz. — Csak ne tartana oly soká, míg előhozzák a kocsit. Talán jó volna, ha azt a rövidke utat a mezőn át gyalog tennéd meg — természetes, ha nem fáj a lábad, — Nos elmész.

Trude Janosra pillant és igent int.

— Kinn meleg van, a fű száraz és János majd elkísér.

Trude arcába szökik a vér, s az ugyégeti. Márton az asszony szemébe akar nézni, de az lesüti pillait.

— Azután, te félóra múlva megint itt lehetsz, mondja Janoshoz fordulva, kinek hallgatását nem karásnak veszi.

János fejét rázza »Trudera néz. Azt mondja, hogy ő is jól lakott már a mulatással.

— Menjetez, gyerekek, Isten veletek! — szól Márton — s ha megszökhettem a társaságtól, én is jövök utánatok.

János a távolba néz, a mező, a melyet a hold ezüst-fehér fátyla borít, olybá tűnik nek, mint egy örvény, melyet kavargó felhő akar; úgy érzi min'ha az a kar, mely most oly lágyan és szeretetteljesen nyugszik karján, ragadná le őt abba a mely örvénybe.

— Jó éjt! — kíván halkán, elfordulva bátyjától.

— Nem is adsz nekem kezet? — kérdi Márton tréfás szemrehányással és a mikor János lassan jobbát odanyújtja, forrón megszorítja azt.

Mennyire fájhat az embernek egy kézszorítás!

Folyt. köv.

Szőnyegek,
Linoleum, viasszos vásznak,
Butorszövetek,
Gyapju és csipke függönyök,
Ágy és asztalterítők,
Flanel takarók,
 nagy választékban kaphatók
Szabó Lajos Fiai cégnél
Debreczen.

Boros Testvérek
 női divat áruháza DEBRECZEN, Kossuth-u. 6. sz.

Raktárunk feleslegét: Finom női ruhakelme maradékok árait
felére szállítottuk le.
 —== Selymek, Bársonyok. ==—
 Velezek, Kendők, Echarpok, Harisnyák,
Keztyük
leszállított árakban. — Nagy választék.
 — Női kézimunkák és kellékek. —

Felülmulhatlan olcsóságok.

Olcso alkalmas ajándék tárgyak.

Olcso alkalmas ajándék tárgyak.

Női- és gyermek felöltők nagyraktára.

Női ruhák saját műhelyemben legizlésebben készíttetnek.

A „Kék Csillag“

áruház

az őszi idényre a következő árakat jegyzi:

Női ruhaszövetek	12 krtól	4 frtig
Női posztók	25 krtól	2.50-ig
Pongis selymek	40 krtól	1.50-ig
Merveilleux (sima)	1 frt	10 kr.
Taffet glacé	1 frt	38 kr.
Fekete selymek	nagyválasztékban.	
Spárga szőnyegek	18 krtól	
Brüssel	98 krtól	
Tapestry	1 frt	20 kr.
Nyírott	1 frt	90 kr.
Szobaszőnyegek	2 frt	35 krtól 10 frtig.

Szolid és pontos kiszolgálás.

A „Kék Csillag“

női divat,

vászon, fehérnemű és szőnyeg áruház

Főpiacz, Kistemplommal szemben.

Az elismert

legjutányosabb bevásárlási forrás.

A családoknak valósággal nélkülözhetlen.

Szabott árak.

A „Kék Csillag“

a gyapju és selyem folytonos ár-emelkedését nem használja ki, sőt a régi olcsó árakban árusít, mit azért tehetünk, mert óriási tömeg árukat vettünk meg a régi árakban a külföldi piacokon.

Férfi gallérok	darabja	12 kr.
Kézelők	párja	25 kr.
Ingek (fehér)	1 frttől	feljebb.
„ színes	50 krtól	feljebb.

Szolid pontos kiszolgálásért kezeskedünk tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai

1238/1899 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságának V. IV. 88/5 1899P. számú végzése folytán közhírré tételük miszerint Silbiger Ármán részére Nagy Sandor és neje Kiss Zsuzsanna depr. lakosoktól 470 frt. tőke, ennek 1899 évi április hó 24 napjától számítandó 6 % kamatai és eddig összesen 71 frt 50 kr. perköltség erejéig 1899 évi július hó 8-án bíróilag lefoglalt és 481 frtra becsült 109 darab magyar juh és 9 kosból álló ingóságok **1899 évi november hó 11-én délelőtt 9 órakor** kezdetét veendő és a hortobágyi vásártéren megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen 1899 évi október hó 23.

Török Péter.

bírói kiküldött.

KOVÁCS GYULA vaskereskedő

Piacz-utca, a Bika szálloda mellett,

ajánlja nagy választékban raktáron levő, elősmert, legjobb minőségű

Eperjesi cserépkályháit,

melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és számos elsőrendű kitüntetésben részesültek.

Jutányos árak mellett

a legszolidabb és legpontosabb kivitel biztosított.

A kályhák felállítását csakis kipróbált szakavatott állítók által végeztetem.

Ezen kályhák úgy tartósság, szépség, mint fűtőképesség tekintetében bármely külföldi gyártmánnyal versenyeznek.

Kész felállított mintakályhák raktáramon megtekinthetők.

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszerár- és illatszerraktára **DEBRECZENBEN**, (Tisza-palota.)

